واکنش

افزایش انتقادها از حمایت امریکا و انگلیس از جنگ یمن

ادامه حمایت انگلیس و امریکا از حملات هوایی عربستان سعودی به یمن به‌رغم جرائم جنگی آشکار ریاض، با موج جدیدی از انتقادها در داخل این کشورهای غربی مواجه شده است. هرچند بعید به نظر می‌رسد واشنگتن و لندن به خاطر دلارهای نفتی حمایت خود را از آل سعود متوقف کنند.

به گزارش جوان، مؤسسه انگلیسی آکسفام که یکی از بزرگ‌ترین گروه‌های جهانی برای مقابله با فقر و بی‌عدالتی جهانی محسوب می‌شود، در گزارشی از نقش دولت انگلیس برای تأمین تسلیحات برای عربستان سعودی انتقاد کرد. در این گزارش به دولت انگلیس هشدار داده شده که اعتبار این کشور به خاطر فروش سلاح به عربستان که احتمالاً در جنگ یمن از آن استفاده کرده در خطر است. در گزارش آکسفام همچنین آمده: «موضع دولت انگلیس به گونه‌ای است که این کشور را از یک حامی مشتاق معاهده بین‌المللی تجارت سلاح به یکی از ناقضان اصلی این معاهده تبدیل کرده است.» در طول یک سال گذشته گزارش‌های زیادی توسط سازمان‌های بین‌المللی درباره استفاده عربستان از سلاح‌های ممنوعه از جمله «بمب‌های خوشه‌ای» ساخت غرب در یمن منتشر شده است. حملات عربستان سعودی علیه غیرنظامیان و مراکز وابسته به سازمان‌های امدادرسانی بین‌المللی طی چند هفته گذشته افزایش قابل توجهی یافته است. این حملات آشکار عربستان سرانجام اعتراض بعضی رسانه‌های امریکایی را نیز در پی داشته است. نیویورک تایمز طی یادداشتی با اشاره به حمله جنگنده‌های ائتلاف به پلی در مسیر منتهی به صنعا، آورده است: «بیش از ۱۴ میلیون یمنی از سطوح خطرناک ناامنی غذایی رنج می‌برند. این وضعیتی است که به علت محاصره یمن از سوی ائتلاف به رهبری سعودی که مورد حمایت امریکا است، تشدید شده است. از هر سه کودک زیر پنج سال، یک کودک از سوءتغذیه حاد رنج می‌برد. حدود ۹۰ درصد مواد غذایی‌ای که برنامه جهانی غذای سازمان ملل به صنعا تحویل می‌دهد، از راه پلی بوده که تخریب شده است». در ادامه این مطلب آمده است: «کمک امریکا به عربستان سعودی که آقای اوباما مجوز آن را داده، سوخت‌رسانی مجدد هوایی به جنگنده‌های ائتلاف، کمک اطلاعاتی و کمک برای تعیین اهداف را هم شامل می‌شود. سوخت‌رسان‌های امریکا فارغ از اینکه هدف یک جنگنده ائتلاف چه باشد، به آنها سوخت می‌دهند. این حمایت‌ها علاوه بر توافقات فروش تسلیحاتی بیش از ۱۰۰ میلیارد دلاری با عربستان سعودی بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵ و توافق اخیر برای جایگزین کردن ذخایر مصرف شده در یمن است». در همین حال، آنا مک دونالد، مدیر دیده‌بان کنترل سلاح در جریان یک نشست خبری و همزمان با مذاکرات یک هفته‌ای سازمان ملل در ژنو با هدف کاهش فروش و تجارت جهانی سلاح برخی از امضاکنندگان و طرف‌های حاضر در معاهده تجارت اسلحه شامل فرانسه و امریکا را مورد انتقاد قرار داد و گفت که این کشورها با فروش گسترده سلاح به عربستان که در کشتار غیرنظامیان یمنی مورد استفاده قرار می‌گیرد، معاهده مذکور را نقض کردند. با وجود جنایت‌های آشکار عربستان سعودی در یمن به نظر نمی‌رسد غرب درصدد متوقف کردن حمایت‌های خود از این جنگ باشد. نیویورک تایمز در پایان خاطرنشان کرده است: «دولت اوباما در روزهای اخیر تأکید کرده است که خواهان آن است که همه طرف‌ها در جنگ یمن، جنگ را متوقف کنند، اما در حالی که سوخت‌رسان‌های امریکایی منتظر سوخت‌رسانی جت‌های جنگنده ائتلاف سعودی تولید شده در امریکا هستند و جت‌هایی بمب‌های ساخت امریکا را به مقصد یمن حمل می‌کنند، کاخ سفید این موضوع را متوجه نمی‌شود که در حال ادامه دادن جنگ است.»

دورنما

ایتالیا غیررسمی جانشین انگلیس در تروئیکای اروپا شد

رهبران سه کشور ایتالیا، آلمان و فرانسه روز دوشنبه با یکدیگر دیدار و درباره مسائل مهم اروپایی و بین‌المللی گفت‌وگو کردند. متئو رنتزی، نخست‌وزیر ایتالیا که پس از رفراندوم خروج انگلیس از اتحادیه اروپا در تروئیکای اروپا قرار گرفته است، تاکید کرد خروج انگلیس به منزله پایان اتحادیه اروپا نیست.

فرانسوا اولاند، رئیس‌جمهور فرانسه و آنگلا مرکل صدر اعظم آلمان روز دوشنبه به دعوت نخست‌وزیر ایتالیا برای گفت و گو پیرامون چالش‌های پیش روی اتحادیه اروپا به این کشور سفر کردند. به گزارش یورونیوز، مسائل مهم اروپا و موضوعات بین‌المللی، خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، راه‌های مقابله با تروریسم و افراط‌گرایی و بحران مهاجرت، مهم‌ترین محورهای مذاکرات رهبران سه کشور اروپایی در ایتالیا بود. متئو رنتزی در پایان مذاکرات با مرکل و اولاند گفت: «بسیاری فکر می‌کنند که با خروج انگلیس، اتحادیه اروپا تمام شده است، اما اینگونه نیست، ما به رای و انتخاب مردم انگلیس احترام می‌گذاریم، اما می‌خواهیم فصل جدیدی برای آینده (اتحادیه اروپا) بنویسیم». فرانسوا اولاند نیز بر لزوم مبارزه باتروریسم و دفاع مشترک از مرزهای اتحادیه اروپا تاکید کرد و در بخشی از سخنان خود گفت: «خروج انگلیس از اتحادیه اروپا تردیدهایی را در زمینه سرمایه‌گذاری موجب شده است که باید این تردیدها را برطرف کرد». مرکل هم خواستار همکاری اطلاعاتی بیشتر کشورهای اروپایی برای تأمین امنیت شد. به گزارش روزنامه وال استریت ژورنال، مرکل همچنین افزود: «ما به تصمیم انگلیسی‌ها به خروج احترام می‌گذاریم، اما در عین حال ۲۷ کشور باقی مانده می‌خواهیم نشان دهیم که تمرکز ما بر ایجاد یک اروپای سعادتمند است».

دیدار رهبران این سه کشور بزرگ اتحادیه اروپا به منظور آماده‌سازی طرح‌هایی برای ارائه در نشست غیررسمی ماه آینده ۲۷ کشور باقی مانده اتحادیه اروپا انجام شد، که قرار است در براتیسلاوای اسلواکی برگزار شود. یک سخنگوی مرکل نیز روز دوشنبه، گفت که هدف اجلاس ماه سپتامبر آغاز یک فرایند تامل و تعمق در این باره است که ما خواهان کدام اروپا هستیم. به گزارش نشریه پولیتیکو، رهبران آلمان، فرانسه و ایتالیا در مواجهه با فصل خزان سیاسی ناشی از دورنمای برگزیت، تروریسم و ضعف بازارهای مالی، عزم خود را برای احیای اروپا اعلام کردند، اما مشخص نکردند که چگونه می‌خواهند این کار را بکنند.

خبر

کابوس افشای ۱۵ هزار ایمیل محرمانه کلینتون در آستانه انتخابات

موضوع استفاده هیلاری کلینتون از ایمیل شخصی‌اش برای ارسال پیام‌های کاری بار دیگر برای او دردسرآفرین شده است. وزارت خارجه امریکا اعلام کرده که قرار است بخشی از حدود ۱۵ هزار ایمیل کلینتون منتشر شود.

به گزارش دویچه وله، در تب و تاب کارزار انتخاباتی هیلاری کلینتون موضوع استفاده او از ایمیل شخصی‌اش برای فرستادن نامه‌های الکترونیکی کاری بار دیگر مسئله‌ساز شده است. کلینتون در بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۳ که در رأس وزارت خارجه امریکا قرار داشت، از ایمیل شخصی برای ارسال پیام‌ها و نامه‌هایی الکترونیکی که حاوی اطلاعات مهم هستند، استفاده کرده بود. پلیس فدرال امریکا (اف‌بی‌آی) چندی پیش استفاده هیلاری کلینتون از ایمیل شخصی برای ارسال نامه‌های مزبور را «اقدامی بسیار بی‌دقت» خوانده بود، اما از توصیه برای تعقیب قضایی کلینتون در این ارتباط خودداری ورزیده بود. دادستان کل امریکا نیز در اوایل ماه ژوئیه اعلام کرده بود که توصیه پلیس فدرال امریکا را در این‌باره می‌پذیرد و علیه کلینتون اعلام جرم نمی‌شود. اما موضوع ایمیل‌ها اکنون بحث تازه‌ای را به دنبال داشته و حال یک قاضی دادگاه فدرال امریکا از وزارت خارجه امریکا خواسته است که امکان انتشار این ۱۴ هزار و ۹۰۰ ایمیل را بررسی کند. وزارت خارجه امریکا اعلام کرده که بررسی این ایمیل‌ها جهت انتشار، تا پایان سپتامبر سال جاری به اتمام خواهد رسید.

گزارش یک

با افزایش نگرانی از کردها محتمل‌تر می‌شود

پیش‌بینی درگیری محدود ترکیه با امریکا در سوریه

۹ ماه بعد از سرنگونی سوخو- ۲۴ روس با شلیک اف- ۱۵های آنکارا، حالا احتمال وقوع سناریویی با ۱۸۰ درجه اختلاف در حال قوت گرفتن است. تشدید رویارویی بین کردهای سوری مورد حمایت امریکا با ارتش ترکیه، احتمال برخورد هرچند محدود آنکارا با واشنگتن را افزایش داده است.

به گزارش «جوان» منابع لبنانی نزدیک به دولت سوریه دیروز فاش کردند که بعد از سخنان هفته قبل بینالی ییلدریم، نخست‌وزیر ترکیه که گفته بود کشورش تصمیم گرفته مناسبات با سوریه را بهبود بخشد، مقام‌های بلندپایه امنیتی ترکیه و سوریه در دمشق با هم دیدار کرده‌اند. منابع لبنانی به روزنامه السفیر لبنان گفته‌اند یکی از معاونان هاکان فیدان، رئیس سازمان اطلاعات ملی ترکیه (میت) به دمشق سفر و با مقامات عالی رتبه سرویس اطلاعاتی سوریه درباره «مسئله کردستان سوریه» با دولت سوریه مذاکره کرده است. این ملاقات که چند روز قبل از سفر دیروز حسین جابرانصاری، معاون خاورمیانه‌ای وزارت خارجه ایران به آنکارا انجام شده، نشان‌دهنده تشدید نگرانی‌های ترکیه از تحولات مناطق شمال سوریه و تسلط کردها بر این منطقه است؛ منطقه‌ای که بعد از کنترل کردها بر منبج، نگرانی کردها را افزایش داده است. پنج‌شنبه هفته قبل جنگنده‌های ارتش سوریه برای اولین بار به مواضع کردها موسوم به «یگان‌های مدافع خلق (YPG)» حمله کردند؛ گروهی که مورد حمایت امریکاست. این حمله ارتش سوریه، با واکنش تند امریکا روبه‌رو شد و استفن تاونسند، فرمانده نیروهای امریکایی در عراق و سوریه هشدار داد، اگر مناطقی که نیروهای ویژه امریکا قرار دارند بار دیگر هدف قرار بگیرد، بی‌پاسخ نخواهند ماند. این در حالی است که دولت ترکیه از حمله ارتش سوریه به حسکه استقبال کرد و بینالی ییلدریم نخست‌وزیر ترکیه گفت که حمله نیروهای سوریه به حسکه نشان می‌دهد دمشق متوجه شده است کردها «در حال تبدیل شدن به تهدید هستند.» حالا واشنگتن برای دومین بار به نظام سوریه درباره حملات به حسکه هشدار داده و دیروز تأکید کرده که اگر نیروهای ائتلاف ضدداعش تهدید شوند آماده است جنگنده‌های ارتش سوریه را هدف قرار دهد. پیتر کوک، سخنگوی پنتاگون که کشورش برای حمایت از کردهای سوریه، جنگنده‌های خود را به حسکه اعزام کرده، به خبرنگاران گفته اگر نیروهای ائتلاف ضدداعش تهدید شوند آماده است جنگنده‌های ارتش سوریه را هدف قرار دهد. کوک می‌گوید: «این منطقه یک منطقه پرواز ممنوع نیست، اما بهتر است نظام سوریه از این مناطق که نیروهای ائتلاف در آنجا مشغول فعالیت هستند، دور باشند.» آنکارا واکنش مستقیمی به حمایت امریکا از کردها در حسکه نشان نداده ولی موازی با حمایت از حملات ارتش سوریه به این منطقه، مواضع گروه کردی یگان‌های مدافع خلق (YPG)، مورد حمایت امریکا در جرابلس و منبج را هدف قرار داده است. مولود چاووش‌اوغلو، وزیر خارجه ترکیه روز دوشنبه به خبرنگاران گفت: «مرز ما باید کاملاً از وجود داعش پاکسازی شود.» یک منبع آگاه ارتش ترکیه نیز در گفت‌وگو با خبرگزاری رویترز گفته که هدف اصلی از این عملیات ایجاد راهی نفوذی (کرویدور) برای گروهی است که ترکیه آنها را شورشیان میانه‌رو سوری می‌نامد. هنوز مشخص نیست دولت امریکا تا چه حدی از عملیات کردها برای کنترل مناطق شمالی سوریه حمایت خواهد کرد ولی در صورت تداوم این حمایت که دولت آنکارا آن را تهدید سرزمینی خود محسوب می‌کند، احتمال رویارویی هرچند محدود بین ترکیه و امریکا منتفی نیست.

■ دیپلماسی‌ای برای جلوگیری از درگیری

موازی با تشدید رویارویی‌های میدانی، طرف‌های درگیر در سوریه، به دنبال گشودن مجاری دیپلماتیک هستند. براساس گزارش ایزوستیا، یک دیپلمات روس دیروز گفته که مسکو پیشنهاد طرحی برای ممانعت از وقوع حادثه میان جنگنده‌های روسی و امریکایی در منطقه مبنی بر مشارکت دمشق در توافقنامه هماهنگی پروازها در سوریه میان روسیه - امریکا را داده است. افزایش حساسیت‌های دولت آنکارا درباره اقدامات کردها، احتمال وقوع این سناریو بین امریکا و ترکیه را نیز محتمل کرده است. یک منبع نظامی روس گفته است: «افزایش پرواز جنگنده‌های سوری خطر وقوع حوادث هوایی را در پی دارد چراکه سوری‌ها کانال ارتباطی مشابه کانالی که با طرف روسی دارند، برای ارتباط و هماهنگی با طرف امریکایی ندارند.» این منبع افزود: یکی از راه‌حل‌های مطرح شده مشارکت دادن طرف سوری در توافقنامه هماهنگی میان امریکا و روسیه است. همزمان وزیر امور خارجه امریکا نیز با اشاره به نشست‌های کارشناسی میان متخصصان روس و امریکایی که قرار است این هفته برگزار شود، گفته که مذاکرات میان روسیه و امریکا در خصوص سوریه به پایان خود نزدیک می‌شود و شاید این هفته با لاوروف دیدار کند. وی افزود: «در روزهای آینده گروه‌های کارشناسی دیداری را در هفته آتی برگزار می‌کنند و بسته به مکان برگزاری این گفت‌وگوها، بسیار محتمل است که من نیز با سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه دیدار داشته باشم اما تصمیم نهایی در این رابطه زمانی اتخاذ می‌شود که مشخص شود در چند روز آینده کجا خواهیم بود.» نخست‌وزیر ترکیه هم از قدرت‌های بزرگ و منطقه‌ای از جمله ایران، روسیه و امریکا خواست تا با همکاری یکدیگر «فصل جدیدی» را در بحران سوریه رقم بزنند. ییلدریم در گفت‌وگو با خبرنگاران پس از نشست هیئت دولت ترکیه گفت: «ضروری است بدون فوت وقت فصل جدیدی در بحران سوریه رقم زده شود، آن هم براساس الگویی شامل ترکیه، ایران...، روسیه، امریکا و کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و عربستان.»

پرونده

وال استریت ژورنال: امریکا به سوریه حمله می‌کرد، مذاکرات هسته‌ای نمی‌شد

خبرنگار مطرح یک روزنامه امریکایی، در کتابی که قرار است به‌زودی منتشر شود به نقل از منابعی مدعی شده تهران در زمان مذاکرات مخفیانه در عمان بر سر موضوع برنامه هسته‌ای، واشنگتن را به خروج از مذاکرات هسته‌ای تهدید کرده بود.

به گزارش «فارس»، جی سالومون، روزنامه‌نگار «وال استریت ژورنال»، در کتاب جدیدی که نوشته ادعا می‌کند ایران در زمان مذاکرات محرمانه با امریکا در عمان در سال ۲۰۱۳، واشنگتن را تهدید کرده بود که در صورت حمله به مواضع بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه، پرونده مذاکرات هسته‌ای خاتمه یافته تلقی خواهد شد. آقای سالومون، این اظهارات را در مصاحبه‌ای با شبکه خبری MSNBC، روز دوشنبه به مناسبت انتشار کتابش با عنوان «جنگ‌های ایران» مطرح کرد. خبرنگار وال استریت ژورنال مدعی شد صرفنظر کردن «باراک اوباما»، رئیس‌جمهور امریکا از تصمیم حمله به سوریه در سال ۲۰۱۳، با گفت‌وگوهای محرمانه ایران و امریکا در عمان برای آغاز مذاکرات هسته‌ای همزمان شده بود. دولت اوباما بعد از وقوع یک حمله شیمیایی در منطقه «غوطه شرقی» سوریه در روز ۲۱ آگوست سال ۲۰۱۳ که به کشته شدن بیش از ۳۰۰ نفر منجر شد، دولت اسد را به انجام این حمله متهم و تهدید کرد سوریه را هدف حملات هوایی قرار خواهد داد. این در حالی بود که روسیه شواهدی ارائه می‌کرد که نشان می‌داد معارضان مسلح سوری مسئول انجام این حمله بودند. سرانجام، در روز ۹ سپتامبر، جان کری، وزیر خارجه امریکا و سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه اعلام کردند با دولت سوریه به توافق رسیده‌اند که دولت امریکا در ازای نابودی تمامی سلاح‌های شیمیایی سوریه، از حمله به این کشور صرفنظر خواهد کرد. خبرنگار MSNBC، روز دوشنبه از سالومون پرسید که طبق مطالبی که او در کتابش مطرح کرده مسائل مربوط به ایران هم به نحوی در تصمیم امریکا به صرفنظر کردن از حمله به سوریه دخیل بوده است. سالومون در پاسخ گفت: «وقتی که رئیس‌جمهور (امریکا) ابتدا تصمیمش را اعلام کرد و بعداً آن را پس گرفت، دقیقاً مصادف با زمانی بود که مذاکره‌کنندگان امریکایی در حال گفت‌وگوی مخفیانه با مذاکره‌کنندگان ایرانی در عمان برای رسیدن به توافق هسته‌ای بودند.» وی افزود: «هم مقام‌های ایرانی و هم مقام‌های امریکایی به من گفته‌اند که درباره این صحبت کرده‌اند که اگر امریکا حمله به مواضع اسد، نزدیک‌ترین متحد عربی ایران را آغاز کند، این مذاکرات نمی‌تواند به نتیجه برسد. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تعامل با امریکا را در صورت حمله به نزدیک‌ترین متحدش قبول نخواهد کرد.» مذاکرات محرمانه میان ایران و امریکا در سال ۲۰۱۳ و در هتلی در مسقط پایتخت عمان انجام شد. براساس گزارش‌ها و اظهاراتی که به تازگی از این مذاکرات منتشر شده، دو طرف پس از انجام گفت‌وگوهای سری و فشرده، سندی دو صفحه‌ای امضا کردند که براساس آن امریکا با غنی‌سازی جزئی در خاک ایران موافقت کرد. این سند مبنای ادامه مذاکرات هسته‌ای میان ایران و ۱+۵ قرار گرفت که بعدها به توافق هسته‌ای منجر شد.

گزارش ۲

آزادسازی منطقه استراتژیک القیاره در جنوب موصل

حلقه محاصره داعش در موصل تنگ‌تر شد

نیروهای عراقی که حلقه محاصره علیه داعش را در موصل تنگ‌تر کرده‌اند، روز سه‌شنبه با وارد کردن تلفات سنگین به تکفیری‌ها، مرکز منطقه القیاره را در جنوب موصل آزاد کردند. با آزادی این منطقه راه مختصری برای نیروهای عراقی جهت رسیدن به مناطق جنوبی موصل باز خواهد شد.

نیروهای عراقی در ادامه پیشروی‌های خود در مواضع تکفیری‌های داعش روز سه‌شنبه وارد مرکز القیاره واقع در ۶۰ کیلومتری جنوب موصل شدند و پرچم عراق را بر فراز ساختمان‌های مرتفع این بخش نصب کردند. نیروهای عراقی که از بامداد دیروز عملیات ورود به بخش القیاره را از چهار محور آغاز کرده بودند، پس از چند ساعت درگیری با تکفیری‌ها وارد منطقه مرکزی این بخش شدند. به گزارش خبرگزاری آناتولی، یک مسئول نظامی عراقی اعلام کرد که نیروهای عراقی وارد شهر القیاره شده‌اند و در حال جنگ تن به تن با تروریست‌های داعش هستند. نجم الجبوری، فرمانده عملیات آزادسازی نینوا از به هلاکت رسیدن ۷۰ داعشی در درگیری با نیروهای عراقی در جریان عملیات آزادسازی مرکز ناحیه القیاره خبر داد. به گزارش المیادین، سرویس مبارزه با تروریسم عراق نیز در این‌باره اعلام کرد که عناصر مسلح وابسته به گروهک تروریستی داعش به صورت گروهی از مرکز بخش القیاره پا به فرار گذاشتند و حملات هوایی جنگنده‌ها نیز نفتکش‌هایی را هدف قرار دادند که تروریست‌ها در تلاش بودند آنها را از این بخش خارج کنند. شبکه خبری اسکای‌نیوز عربی نیز از ورود یک کاروان خودروهای زرهی امریکایی به بخش القیاره از سمت شمال یعنی محور «مخمور» خبر داد. به گزارش پرس‌تی‌وی، در این عملیات، دستگاه مبارزه با تروریسم و یگان‌های وابسته به ارتش عراق و همچنین یگان‌های وابسته به فرماندهی عملیات نینوا نیز حضور دارند. ارتش عراق از چند روز پیش با انتشار اطلاعیه‌هایی از اهالی القیاره خواسته بود که منطقه را هرچه سریع‌تر ترک کنند و به دو نقطه پیش‌بینی شده (التینه و مجتمع‌های مسکونی) در خارج از القیاره نقل مکان کنند. آزادسازی القیاره مقدمه عملیات آزادسازی مرکز استان نینوا محسوب می‌شود و نیروهای عراقی از مدت‌ها پیش منتظر شروع ساعت صفر عملیات آزادسازی موصل از دست داعش هستند. القیاره بزرگ‌ترین منطقه در استان نینوا به شمار می‌رود و یکی از بزرگ‌ترین چاه‌های نفتی عراق در این منطقه قرار دارد که در دهم ژوئن سال ۲۰۱۴ میلادی به اشغال تروریست‌های داعشی درآمد. ناحیه القیاره از لحاظ تاکتیکی و لجستیکی در نبرد آزادسازی موصل حائز اهمیت است و آزادسازی این منطقه، امنیت پایگاه نظامی را که اخیراً در نزدیکی این منطقه تأسیس شده برقرار می‌کند. همچنین با آزادسازی القیاره، راه مختصری برای نیروهای عراقی جهت رسیدن به مناطق جنوبی موصل باز خواهد شد. همچنین با کنترل القیاره راه فرار تروریست‌های داعش به شهرهای جنوبی عراق هم بسته و راه کمک‌رسانی به داعش از استان الانبار قطع می‌شود.

■ عملیات موصل ربطی به انتخابات امریکا ندارد

استوارت جونز، سفیر امریکا در عراق گفت: واشنگتن به حمایت از نیروهای عراقی و تمامی کسانی که می‌خواهند از این نیروها پشتیبانی کنند، ادامه می‌دهد هرچند که در میان آنها نیروهای بسیج مردمی عراق نیز باشد. به گزارش شبکه سومریه نیوز، هرچند برخی کارشناسان عملیات موصل را با انتخابات ریاست جمهوری امریکا مرتبط می‌دانند، اما سفیر امریکا وجود ارتباط میان تأخیر در عملیات آزادسازی موصل با انتخابات ریاست جمهوری امریکا را تکذیب کرد و گفت: «آزادسازی این شهر یک مسئله مربوط به خود عراقی‌ها است.» برخی ناظران بر این باورند که امریکا به دنبال استفاده ابزاری از عملیات موصل است و اوباما تلاش می‌کند قبل از پایان ریاستش در کاخ سفید کار موصل را یکسره کند و آزادسازی این شهر یک امتیاز برای دموکرات‌ها در انتخابات ریاست جمهوری امریکاست. به نظر می‌رسد، تشدید درگیری‌ها و محاصره تروریست‌ها در شهر حلب سوریه و تغییر رویکرد ترکیه در مقابل بحران سوریه و چرخش موضع به سمت روسیه و ایران، سبب شده تا واشنگتن بیشتر بر بحران سوریه متمرکز شود.

نگاه

سید رحیم لاری

فرصت‌طلبی امریکا و آل سعود در حسکه

در حالی که وضعیت میدانی حلب و دست و پا زدن گروه‌های تروریستی برای فرار از حلقه محاصره یا پیشروی نیروهای تحت حمایت ائتلاف امریکا در شهر منبج مهم‌ترین اخبار در جنگ سوریه بودند، ناگهان درگیری بین ارتش سوریه و نیروهای کرد مستقر در شهر حسکه توجه رسانه‌ها را به خود جلب کرد. دلیل این جلب توجه تنها در ناگهانی بودن درگیری نبود بلکه دو طرف طی بیش از پنج سال جنگ در سوریه تا اندازه زیادی رعایت یکدیگر را می‌کردند و اگر هم درگیری پیش می‌آمد، کوتاه بود و به سرعت با آتش‌بس تمام می‌شد. این بار وضعیت به طور کلی فرق داشت و جنگ بین دو طرف به سرعت گسترش پیدا کرد و آتش‌بس هم توانی نداشت و چند بار شکسته شد. شدت درگیری تا آن حد بود که جنگنده‌های سوری برای نخستین بار مواضع کردها را زیر آتش گرفتند و امریکا هم به قضیه وارد شد. امریکا به بهانه حضور تعدادی از نیروهایش در این شهر به سوریه و البته روسیه هشدار داد تا از نیروی هوایی علیه این شهر استفاده نکنند و پیتر کوک، سخنگوی پنتاگون، روز دوشنبه گذشته هشدار شدید به دو طرف سوری و روسی داد تا نیروی هوای خود را از منطقه دور کنند هرچند که وضع منطقه پرواز ممنوع را در منطقه رد کرد اما لحن او به روشنی گویای ایجاد چنین منطقه‌ای بر فراز حسکه بود. این اوضاع تنها پیچیدگی بحران سوریه را افزایش نمی‌دهد بلکه دلالت بر فرصت‌طلبی‌هایی دارد که باید گفت این نحو جانبداری امریکا از تهاجم نیروهای کرد حسکه به ارتش سوریه دلالت بر فرصت‌طلبی واشنگتن از کردها در بحران سوریه دارد و آل سعود هم فرصت را غنیمت شمرده تا با تحریک کردها آتش حسکه را بیشتر کند. از مدت‌ها قبل گفته می‌شد که امریکا در بحران سوریه به دنبال اجرای پلان B یا طرح ب است و جان کری، وزیر خارجه امریکا هم بعد از آتش‌بس ۲۷ فوریه تهدید کرده بود که اگر آتش‌بس شکست بخورد، چاره‌ای نمی‌ماند جز اینکه به پلان B رجوع شود. مقامات امریکایی به صراحت منظور خود را از این طرح بیان نکرده‌اند و برخی گمانه‌زنی‌ها بر محور تجزیه سوریه در این طرح است که در امریکا طرفداران بسیاری دارد و از جمله هنری کیسینجر در مصاحبه‌ای با یک روزنامه لهستانی از اجرای این طرح در تمام کشورهای عربی سخن گفته بود. مخالفت عمده گروه‌های حاضر در بحران سوریه با تجزیه کشور یک مشکل جدی برای اجرای چنین طرحی است که این مشکل نمی‌تواند از نظر واشنگتن مخفی بماند اما دست کم می‌توان گفت که نظام فدرالی تعبیر دیگری از این طرح است که واشنگتن مد نظر دارد و مطلوب کردها نیز هست تا به منطقه خودمختار در شمال و شمال شرق سوریه مسلط شوند. در این صورت، حمله نیروهای امنیت داخلی کردها، آسایش، به ارتش سوریه در حسکه حکم حرکت نیروی پیاده‌ای را دارد که امریکا برای پیشبرد طرح ب به کار می‌گیرد و با منطقه پرواز ممنوع در عمل به آنها این دلگرمی را می‌دهد که جنگنده‌های خود را در حمایت از آنها و در برابر نیروی هوایی سوریه و حتی روسیه به کار می‌گیرد. در این میان، آل سعود نیز به این معرکه وارد شده و به گزارش روزنامه لبنانی السفیر، آل سعود در روزهای اخیر به یگان‌های مدافع خلق، شاخه نظامی حزب اتحاد دموکراتیک کرد سوریه، وعده پول و سلاح داده برای اینکه نبرد با ارتش در حسکه را ادامه دهد، به این شرط که به آتش‌بس با ارتش سوریه پایبند نباشد و جنگ را ادامه بدهد. آل سعود با این وعده وظیفه تدارکاتی را در طرح ب امریکایی به عهده گرفته تا آرامش نسبی این چند سال بین ارتش سوریه و کردها شکسته شود و حالا که کاری از عواملش در جبهه النصره یا دیگر گروه‌های تروریستی برنیامده، نیروهای کرد جای آنها را برای نابودی نظام سوریه بگیرند. این فرصت‌طلبی‌ها در حالی است که اعتماد و اطمینانی بین طرف‌ها نیست، چرا که کردها پس از منبج قصد حرکت به سوی شهر جرابلس را داشتند اما متوجه شدند که امریکا با حرکت آنها موافق نیست و می‌خواهد تصرف جرابلس به عهده نیروهای عرب به اصطلاح میانه‌رو باشد تا کردها. از طرف دیگر، کردها چندان تمایلی به حمایت عربستان ندارند چون می‌دانند که این حمایت مقطعی بوده و آل سعود مهره اصلی خود در سوریه را همان گروه‌هایی می‌داند که حالا در حلب محاصره شده‌اند و قدرت آنها در مناطق دیگر رو به ضعف گذاشته و در صورت تقویت آن گروه‌ها باز دست از حمایت کردها بر می‌دارد و به سراغ همان گروه‌ها می‌رود. در هر صورت، درگیری حسکه را در این روزها باید متفاوت از دیگر درگیری‌های جاری در سوریه دانست چرا که بر محور تجزیه یا دست کم فدرال شدن سوریه پیش می‌رود و دیگر مسئله بر مخالفت با نظام فعلی سوریه نیست بلکه بر نیت تغییر در هویت سیاسی این کشور پیش می‌رود.

اخبار کوتاه

■ برده‌داری مدرن در انگلیس طی ۴ سال، پنج برابر شده است

بر اساس آمار ارائه شده از سوی سپاه رستگاری انگلیس، تعداد قربانیان برده‌داری در انگلیس و ولز طی چهار سال گذشته پنج برابر شده است. به نوشته ایندیپندنت، این مؤسسه بشردوستانه اعلام کرد طی پنج ساله گذشته به هزاران برده امدادرسانی کرده است که نیمی از آنان مورد تعرض و آزار و اذیت جنسی قرار گرفته بودند، ۴۲ درصد مجبور به انجام کارهای خیلی سخت و ۱۳ درصد برده خانگی بوده‌اند. این برده‌ها ملیت‌های انگلیسی، آلبانیایی، هلندی، نیجریه‌ای و ویتنامی داشتند که یک سوم آنها به صورت قاچاقی به لندن منتقل شده بودند.

■ کاهش ۷۳ درصدی کمک‌های نظامی امریکا به پاکستان

پنتاگون اوایل ماه جاری میلادی اعلام کرد قصد ندارد ۳۰۰ میلیون دلار کمک مالی نظامی مقرر را به پاکستان بدهد؛ اقدامی که احتمالاً به بی‌اعتنایی دولت اسلام‌آباد نسبت به اقدامات شبکه حقانی مرتبط است. در گزارش سرویس تحقیق کنگره امریکا آمده که کمک امنیتی ایالات متحده به پاکستان از سال ۲۰۱۱ تا کنون ۷۳ درصد کاهش داشته است.

■ امریکا ۱۶ فروند جنگنده F-35 در ژاپن مستقر می‌کند

دولت توکیو از طرح استقرار ۱۶ فروند جنگنده نسل پنجمی F-35 امریکا در شهر ایواکونی در غرب ژاپن خبر داد. این نخستین بار است که جنگنده‌های رادارگریز F-35 امریکا قرار است در یک کشور خارجی مستقر شوند؛ اقدامی که در راستای طرح امریکا برای تغییر توازن راهبردی در آسیا صورت می‌گیرد. قرار است بر اساس این طرح ابتدا ۱۰ فروند جنگنده F-35 در ماه ژانویه و شش فروند دیگر در ماه اوت در یک پایگاه نظامی امریکا در این شهر مستقر شوند.

■ روسیه به دنبال استقرار نیروی نظامی در جزایر کوریل

وزارت دفاع روسیه از طرح احتمالی این کشور برای استقرار نیرو و تجهیزات نظامی در جزایر کوریل که جزایر مورد مناقشه با ژاپن است، خبر داد. خبرگزاری تاس به نقل از وزارت دفاع روسیه گزارش داد که انتظار می‌رود در جلسه وزارت دفاع این کشور به ریاست سرگئی شویگو درباره استقرار نیرو و تجهیزات نظامی در جزایر کوریل و چند جزیره دیگر بحث و رایزنی شود. در این نشست همچنین قرار است درباره استقرار سیستم هشدار موشکی برای مقابله با تهدیدات موشکی نیز گفت‌وگو شود. جزایر کوریل از جمله مناطق مورد مناقشه میان مسکو و توکیو است و دولت ژاپن نسبت به هرگونه تحرک مسکو در این منطقه بسیار حساس است.

■ وزیر دفاع عربستان به ژاپن و چین می‌رود

«محمد بن سلمان» وزیر دفاع عربستان و جانشین ولیعهد این کشور اوایل هفته آینده در سفری رسمی به چین و ژاپن می‌رود. بر اساس گزارش «عکاظ»، وی ابتدا به چین و سپس به ژاپن می‌رود و بار دیگر به چین برمی‌گردد تا در نشست گروه ۲۰ به همراه هیئت این کشور شرکت کند و ریاست هیئت مذکور را بر عهده خواهد داشت. این سفر در راستای تقویت روابط سیاسی و اقتصادی میان عربستان و دو کشور یاد شده و نیز مبارزه با تروریسم صورت می‌گیرد.